

POSTANOWIENIE

Dnia 15 marca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Kapiński

w sprawie K. P.

skazanego za czyn z art. 197 § 3 pkt 2 k.k. w zw. z art. 12§1 k.k. i inne
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

w dniu 15 marca 2023 r.,

kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku

z dnia 9 czerwca 2022 r., sygn. akt II AKa 49/22,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Białymstoku

z dnia 20 grudnia 2021 r., sygn. akt III K 73/21,

postanowił:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. zwolnić skazanego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych postępowania kasacyjnego obciążając wydatkami Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Białymstoku wyrokiem z dnia 20 grudnia 2021 roku sygn. akt III K 73/21 skazał K. P. na karę łączną 5 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, orzekł zakaz kontaktowania się i zbliżania do pokrzywdzonego na okres 10 lat oraz orzekł zadośćuczynienie w kwocie 30.000 zł na rzecz pokrzywdzonego.

Od powyższego wyroku apelację wniósł obrońca skazanego.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku wyrokiem z dnia 9 czerwca 2022 roku sygn. akt II AKa 49/22 zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Kasację od powyższego wyroku wniósł obrońca skazanego, zaskarżonemu wyrokowi zarzucając:

1. na podstawie art. 526 § 1 k.p.k. w zw. z art. 523 § 1 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. naruszenie przepisów postępowania, a mianowicie art. 14 § 1 k.p.k. polegające na wyjściu poza granice aktu oskarżenia i skazanie oskarżonego K. P. przy ustaleniu czasokresu przestępstwa do co najmniej 16 września 2015 r., podczas gdy zarówno zarzut aktu oskarżenia, jak wszelkie czynione ustalenia faktyczne Sądu, jak też obrona oskarżonego dotyczyły okresu jedynie do 16 czerwca 2015 r., a więc skazanie częściowo za czyn, który pozostaje poza granicami aktu oskarżenia.
2. rażące i mające istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia naruszenie przepisów prawa materialnego i procesowego, a mianowicie:
 - 1) art. 10 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 433 § 2 k.p.k. polegające na niewłaściwym rozpoznaniu przez sąd odwoławczy zarzutów apelacji obrońcy oskarżonego K. P. dotyczących skazania oskarżonego i wymierzenia mu kary pomimo zaniechania ustalenia przez sąd czy w stosunku do oskarżonego zachodzą okoliczności wskazane w art. 10 § 2 k.k. umożliwiające odpowiedzialność karną oskarżonego po ukończeniu 15-tego, a przed ukończeniem 17-tego roku życia przez oskarżonego oraz zaaprobowaniu wyroku Sądu Okręgowego, który przypisał oskarżonemu winę pomimo tego, że czyn miał być popełniony w okresie od czerwca 2014 r. do 16 czerwca 2015 r., kiedy to oskarżony K. P. dopiero w dniu 04 maja 2015 r. ukończył 17 rok życia i pomimo braku uczynionych przez Sąd Okręgowy w kontekście art. 10 § 2 k.k. ustaleń faktycznych - co przy środku odwoławczym złożonym jedynie na korzyść oskarżonego powinno skutkować wyeliminowaniem z opisu czynu przypisanego oskarżonemu zachowań mających miejsce przed 04 maja 2015 r.,
 - 2) art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. w zw. z art. 366 § 1 k.p.k. i z art. 457 § 3 k.p.k. poprzez zaaprobowanie przez sąd odwoławczy wbrew regułom logiki i doświadczenia życiowego jako miarodajnych do oparcia istotnych ustaleń faktycznych w odniesieniu do obydwu zarzuconych oskarżonemu czynów zeznań złożonych przez pokrzywdzonego Ł. J. pomimo tego, że nie są one konsekwentne i

przeczą w dużej mierze zasadom logiki i doświadczenia życiowego, a zatem nie mogły zostać uznane za dowód pełnowartościowy,

3) art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. poprzez obarczoną błędnym rozumowaniem oraz naruszającą wskazania wiedzy i doświadczenia życiowego weryfikację oceny dowodów Sądu I instancji dokonaną przez Sąd odwoławczy i zaaprobowanie jako wartościowego do ustalenia okoliczności faktycznych materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie pomimo braku dostatecznego wyjaśnienia przez sąd, kiedy miało według relacji pokrzywdzonego dojść do ostatniego obcowania płciowego między nim a K. P., co ma kluczowe znaczenie w kontekście zasad odpowiedzialności nieletniego oskarżonego, a także poprzez oparcie całości ustaleń w zakresie czynu z art. 282 k.k. tylko i wyłącznie o zeznania pokrzywdzonego, przy pominięciu zeznań dwóch innych świadków zdarzenia – K. T. i M. K. (jak się wydaje tylko ze względu na fakt znajomości z oskarżonym).

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w Białymstoku do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Kasację obrońcy skazanego należało uznać za oczywiście bezzasadną w rozumieniu art. 535§3 k.p.k.

Zgodnie z treścią art. 519 kpk kasacja strony jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia skierowanym przeciwko prawomocnemu orzeczeniu wydanemu przez sąd odwoławczy na skutek rozpoznania przez ten sąd zwykłego środka odwoławczego.

Na wstępie rozważań zaznaczyć należy, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalone jest stanowisko, że celem postępowania kasacyjnego jest wyeliminowanie z obrotu prawnego orzeczeń dotkniętych poważnymi wadami w postaci bezwzględnych przyczyn odwoławczych lub innych naruszeń prawa, ale o charakterze rażącym a jednocześnie takich, które miały istotny wpływ na treść zapadłego orzeczenia.

W orzecznictwie zasadnie podkreśla się również, że możliwość wniesienia skutecznej kasacji jest zatem ze wskazanych wyżej powodów istotnie ograniczona. Postępowanie kasacyjne nie może więc służyć temu, aby doszło do ponowienia zwykłej kontroli odwoławczej. W toku takiego postępowania z założenia nie dokonuje się zatem kontroli poprawności oceny poszczególnych dowodów, nie weryfikuje zasadności i trafności dokonanych ustaleń faktycznych oraz nie bada się współmierności orzeczonej kary (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 września 2017 roku, IV KK 276/17, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2019 roku, II KK 210/19).

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż w sprawie przedmiotowej, wbrew twierdzeniom skarżącego, nie zaistniała bezwzględna przyczyna odwoławcza określona w art. 439§1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17§1 pkt 9 k.p.k. Zarzut ten uznać należy za oczywiście bezzasadny. W tym zakresie należy podzielić stanowisko prokuratora zawarte w odpowiedzi na kasację. Prokurator trafnie wskazał, iż przypisane w wyroku popełnienie przez skazanego czynu do co najmniej 16 września 2015 r. (nie zaś prawidłowo do co najmniej 16 czerwca 2015 r.) jest wynikiem oczywistej omyłki pisarskiej o sprostowanie której prokurator wystąpił do Sądu Okręgowego w Białymstoku. Postanowieniem z dnia 31 października 2022 roku Sąd Okręgowy w Białymstoku powyższy wyrok w tym zakresie sprostował (prawomocność postanowienia stwierdzono na dzień 23 listopada 2022 roku). Zatem stawianie tego rodzaju zarzutu jest całkowicie chybione i nieuzasadnione.

Za chybiony i nieuzasadniony uznać należy także zarzut z pkt. 1 wniesionej kasacji. Wskazać bowiem należy, że K. P został skazany za czyn z art. 197§3 k.k. popełniony w ramach czynu ciągłego, który to czyn bez wątpienia należy do katalogu przestępstw wskazanych w art. 10§2 k.k., zatem skazany ponosi odpowiedzialność karną za zachowania składające się na ten czyn, zarówno za te które nastąpiły przed ukończeniem przez niego 17 lat, jak i po osiągnięciu tego wieku. Zaznaczyć jednocześnie należy, że za zbrodnię zgwałcenia, której dopuścił się skazany, może odpowiadać osoba, która w chwili czynu miała ukończone 15 lat. Stanowisko Sądu Apelacyjnego w tym zakresie zostało w sposób szczegółowy wyjaśnione w uzasadnieniu przedmiotowego wyroku, z którego jednoznacznie wynika, iż popełniona zbrodnia cechuje się znaczną szkodliwością społeczną i

świadczy o głębokiej demoralizacji skazanego. Nie sposób zatem przyjąć, co sugeruje obrońca skazanego, iż Sąd Apelacyjny nie poczynił w oparciu o treść art. 10§2 k.k. ustaleń co do okoliczności sprawy oraz stopnia rozwoju sprawcy, jego właściwości i warunków osobistych przemawiających za zastosowaniem środków wychowawczych i poprawczych. W tym zakresie Sąd odwoławczy odnosząc się do zarzutów zawartych w pkt 4 i 5 apelacji obrońcy K.P. zasadnie uznał, że za zastosowaniem wobec skazanego środków poprawczych lub wychowawczych nie przemawiały okoliczności sprawy w tym stopień rozwoju skazanego oraz jego właściwości i warunki osobiste. W tym zakresie trafnie uznano, że wielokrotne gwałcenie dziecka świadczy o głębokiej demoralizacji skazanego, co potwierdza również opinia sądowa psychiatryczno-seksuologiczna znajdująca się w aktach sprawy. Sąd Apelacyjny nie stracił także z pola widzenia faktu, że obecnie skazany ma 24 lata, co sprawia, że stosowanie wobec niego środków poprawczych lub wychowawczych byłoby zupełnie bezsensowne a nadto, że zgodnie z przepisami ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich mogą być one stosowane do ukończenia 21 roku życia.

Za bezzasadne również należy uznać zarzutu z pkt 2 i 3 wniesionej kasacji. Wskazane zarzuty obraży przez Sąd drugiej instancji art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. w zw. z art. 366§1 k.p.k. i z art. 457§3 k.p.k. oraz art. 433§2 k.p.k. w zw. z art. 457§3 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. stanowią w istocie próbę wywołania ponownej kontroli odwoławczej wyroku sądu pierwszej instancji, co jest niedopuszczalnym postąpieniem w postępowaniu kasacyjnym. Należy wskazać, że naruszenie art. 433§2 k.p.k. i art. 457§3 k.p.k. następuje wówczas, gdy sąd odwoławczy nie rozważy w ogóle podniesionych w apelacji zarzutów, tzn. nie odniesie się do nich, bądź gdy odniesienie to jest pozorne i nie ma charakteru merytorycznego, co w sprawie niniejszej nie nastąpiło. Zaznaczyć należy, że zarzucanie naruszenia art. 433 § 2 k.p.k. jak i art. 457 § 3 k.p.k. nie może sprowadzać się wyłącznie do krytyki wyroku sądu odwoławczego bowiem autor kasacji uważa, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie daje podstaw do skazania K. P..

Analiza przedmiotowej sprawy w kontekście obraży tych przepisów, prowadzi do wniosku, że Sąd odwoławczy w sposób rzetelny i merytoryczny rozważył wszystkie zarzuty apelacyjne, co jednoznacznie wynika z treści uzasadnienia wyroku Sądu

Apelacyjnego. Sąd odwoławczy dzieląc ocenę dowodów i akceptując ustalenia faktyczne będące udziałem Sądu I instancji, odniósł się w sposób rzetelny i merytoryczny do wszystkich zarzutów i okoliczności podniesionych przez skarżącego w zwykłym środku odwoławczym i swoje stanowisko w tym zakresie w sposób szczegółowy i wnikliwy uzasadnił, uznając zasadnie, że wszystkie zgromadzone w sprawie dowody ocenione zostały w aspekcie ich wiarygodności w granicach określonych przez art. 7 k.p.k.

Z tych względów, uznając, że wszystkie stawiane przez skarżącego zarzuty są całkowicie bezzasadne, orzeczono jak w części dyspozytywnej postanowienia, rozstrzygając o kosztach postępowania kasacyjnego w myśl art. 624§1 k.p.k.